

# DUST MY BROOM



## Bonustracks # 1

waarin opgenomen enige aantekeningen over de mysterieuze  
geschiedenis van (Standing at the) Crossroads

MGM LTD 1995

*"Who owns the song? Well, all I know, your name  
on the record, if you sing it."  
David Edwards*

### *1. Het vervolg*

Fragment uit een brief van 25 september 1993, gericht aan de Gemeente Groningen:

Twee jaar geleden heeft de Gemeente Groningen langs het Damsterdiep fietspaden aangelegd, wat mijn verkeersveiligheid sterk positief heeft beïnvloed. Uw initiatief heeft echter een schaduwzijde: het fietspad aan de noordkant is circa 1 meter smaller dan dat aan de zuidzijde.

Aan het eind van elke werkdag maak ik samen met mijn collega, de heer J. Kras, gebruik van het smalle, noordelijke fietspad. Gezien ons fietstempo zijn wij genoodzaakt onze diepgravende conversaties veelvuldig te onderbreken, doordat het achteropkomend fiets- en bromfietsverkeer ons wil passeren, zodat mijn collega en ik in plaats van naast elkaar, achter elkaar moeten rijden. Ik verzoek u hierbij, mede namens de heer Kras, het noordelijke fietspad te verbreden.

Overigens geldt de gewenste verbreding slechts voor het traject tussen de Florakade en de Zaagmuldersweg: het deel Zaagmuldersweg - Petrus Campersingel is bij uitstek geschikt voor conversaties, bijvoorbeeld over een boekje dat ik kortgeleden heb samengesteld over de geschiedenis van Dust My Broom. Een andere collega, de heer H. Blankert, bleek tijdens een rijwielgesprek op dit laatste traject over drie, mij onbekende, uitvoeringen van dit bluesnummer te beschikken! Een beter bewijs voor de waarde van een breed fietspad kan ik u niet geven.

Met vriendelijke groeten,

namens de langzaamste fietsers van de Gemeente Groningen e.o.,

B.J. Lawant

Het fietspad uit deze brief is nog niet verbreed, maar de in de laatste alinea genoemde conversatie legde wel de kiem voor dit tweede deeltje van Dust My Broom. Via Huub Blankert kwam ik zo, kort na de publikatie van het bruine boekje en bandje, aan versies van Earl Hooker, The Aces en Hound Dog Taylor. En alsof de duvel ermee speelde zag ik vlak daarna Thijs weer eens, een erkende muzikfreak, en Bingo!, die plukte meteen een loepzuivere Variatie uit de kast: een beduimd singletje van Fleetwood Mac's My heart beat like a hammer. En toen Thijs ook nog een langspeelplaat van Freddie King met Dust My Broom erop te voorschijn toverde, toen was het weer helemaal mis.

## 2. Brian Elmo Lewis Jones

In de zomervakantie van '93, tijdens het gouden weekje, had ik het diarreebruine boekje *Dust My Broom* en het bijbehorende bandje respectievelijk geschreven, geïllustreerd, gekopieerd, gekaft, geëtiketteerd en opnieuw gekopieerd. Het was leuk om de boekjes en bandjes uit te delen aan de vrienden en collega's. En dat was het dan, wat mij betreft. Leuke nieuwe hobby erbij. Natuurlijk zou ik in de toekomst, als het zo uitkwam, altijd even de platenbakken nasnuffelen op Homesick James en J.B. Hutto, net zoals ik altijd even bij de filmboeken kijk naar de Marx Brothers, bij de strips naar Donald Duck en bij de detectives naar Edgar Wallace. Maar het werk was gedaan, finito, basta, Schluss damit!

De slidegitaar bleef me toch voortdurend intrigeren. Ik maakte een bottlenecktapeje met op kant A alle Elmore Jamesimitaties van Jeremy Spencer en Fleetwood Mac en op kant B allemaal bottleneckpareltjes die lekker in het gehoor liggen of misschien wel net andersom: leuke nummers waarin de bottleneckgitaar werd gebruikt. Het bandje begon met Fred McDowell's *You got to move*, bekend van de Stones, daar waren mijn oortjes dus wel aan gewend, via Cooder, de Stones en zelfs de Faces met de ruige uitvoering van *Stay With Me* tot en met Clapton met het wereldnummer *It Hurts Me Too*, oorspronkelijk van Elmore, The Nerd zelf en nu verschijnend op Clapton's *From the Cradle*.

Op dat bandje zette ik van de Rolling Stones de fabelachtige nummers *Parachute Woman* en *Let It Bleed* van hun twee beste platen *Beggar's Banquet* en *Let It Bleed* uit 1968 en '69, omdat Ry Cooder, de bottleneckspecialist van de popmuziek, daarop lekker in de weer was met het buisje op de snaren. Maar was dat wel Cooder? In de liner notes stond dat niet expliciet vermeld, maar men neemt altijd aan dat Cooders loopbaan pas van start is gegaan toen bekend werd dat hij op die sessies had meegespeeld, dus moest het wel waar zijn. In de biografie van Victor Bockris over Keith Richards staat dat Cooder op de *Beggar's Banquet*sessies meespeelde op *Love In Vain* en *Sister Morphine*, die overigens pas op respectievelijk *Let It Bleed* en *Sticky Fingers* zouden verschijnen. Maar waarom zouden de Stones Cooder inhuren als ze zelf een gerenommeerde kandidaat in huis hadden om de bottleneck te bespelen? Nou, omdat Brian Jones, want over hem hebben we het nu, tijdens die opnamen vrijwel continu in de zevende dimensie vertoefde. Er viel met hem niet meer te werken en hij werd na *Let it Bleed* uit de Stones en in het zwembad gegooid.

Deze instant huiskamerastronaut had een paar jaar voor de Stones een tijdje gelogeed bij Alexis Korner, de aartsvader van de Britse Blues. Korner liet ook Elmore James aan de jonge Brian horen. Die werd meteen helemaal gek: "The earth seemed to shudder on its axis." Hij raakte helemaal bezeten van de Chicago-Blues, kocht per ommegaande een elektrische gitaar en een metalen buisje en begon als een waanzinnige de slidegitaartechniek te oefenen.

---

Hij speelde af en toe mee in de bluesgroep Thunder Odin's Big Secret van ene Paul Pond. Deze veranderde zijn Monthy Pythonachtige naam later in Paul Jones en werd de leadzanger van de latere Manfred Mann (en tussen () van de nog latere Blues Band). Brian wijzigde op zijn beurt zijn naam in ..... Elmo Lewis, naar zijn held van dat moment en zijn officiële eerste voornaam. Als het duo Elmo and Paul maakten ze een privétapeje dat onze Elmo Brian Jones bij wijze van sollicitatie liet horen aan Alexis Korner. En dat werkte.

De datum is 7 april 1962, iets meer dan een jaar voordat de echte Elmore James zijn derde en fatale hartaanval zou krijgen. De lokatie is een morsige pub in Ealing. Korner kondigt het volgende optreden aan: " A special guest, all the way up from Cheltenham, Elmo Lewis!" en Brian Elmo Lewis Jones begint aan zijn imitatie van Elmore James op zijn slidegitaar. Hij is daarmee de eerste die in Engeland met een bottleneckgitaar optreedt en is daarmee de eerste Engelse reïncarnatie van Elmore James (de tweede moeten jullie kennen, oplettende lezertjes!).

Tussen het publiek staan twee aartslelijke pukkelige opgeschoten jongens, die elkaar van kleins af aan al kennen en nu een passie voor Ze Bluez delen. Op het moment dat Elmo Lewis Brian Jones begint te spelen schreeuwt de lelijkste van de twee tegen de ander: "What the fuck? Playing bar slide guitar! It's Elmore James, this cat, man!" Nadat Brian Dust My Broom (volgens Bill Wyman Dust My Blues, maar dat klinkt toch precies hetzelfde, dus what the heck?) heeft gespeeld, stormen de twee slungels op Brian af: "He's doin' the same as we'd been doin', thinkin' he was the only cat in the world who was doin' it." Zo vindt de eerste ontmoeting plaats tussen Mick Jagger, Keith Richards en Brian Jones. Onder de tonen van Dust My Broom (Blues) worden The Rolling Stones geboren, genoemd naar een nummer van Muddy Waters. Kan het mooier?



*Een jonge Elmore James*

Vier maanden later mochten de Stones op een avond een gig overnemen van Korner, die zijn eerste radio-optreden had. Ze speelden o.a. Dust My Broom en Happy Home, een Variatie. Als iemand van dat optreden nou eens een opname had gemaakt! Bij de 600 bootleg-cd's van de Stones, die ik in de Martinihal doorworstelde, zat die in ieder geval niet. Ongelofelijk wat er afgetaped en geperst wordt in het illegale circuit! Elke scheet, elk interview en, helaas, bijna elk optreden wordt opgenomen en op een cd gezet.

Terug naar het raadsel van de slidepartijen op Beggar's Banquet en Let It Bleed. Wie was het nou? Waren Beggar's Banquet en Let It Bleed 10 jaar later gemaakt, dan zou de oplossing simpel zijn geweest: in 1975 kochten de Stones Ron Wood weg bij The Faces als opvolger van Brian Jones' opvolger Mick Taylor, en sindsdien komen alle slidegitaarpartijen van de Stones voor rekening van dit kleine broertje van Keith Richards. En terecht, luister maar eens naar het eerste Dust My Broombandje, kant 2, nummer 13. Maar wij hebben het nu nog over 1968 - 69 en toen zat Woodie net samen met drinkebroertje Rod Stewart in transferperikelen rond de overgang van The Jeff Beck Group naar de rudimenten van The Small Faces, die in de problemen zaten door het vertrek van Steve Marriott naar Humble Pie.

Laten we de serieuze kandidaten eens op een rijtje zetten. Ry Cooder valt af wegens zijn latere vaselinegeneuzel. Keith Richards leerde van Cooder weliswaar de open G-stemming, wat dat dan ook moge betekenen, maar hij gebruikte die stemming zonder glijbuis, terwijl de genoemde nummers toch duidelijk de jank- en scheurtonen laten horen die bij de bottleneck horen. Daarnaast heeft dit tandeloze wandelende lijk zich ook niet aan de afspraak gehouden om voor zijn dertigste dood te gaan, en dat pleit ook tegen hem.

Brian Jones is daarentegen wel op tijd doodgegaan. Daarnaast is hij op het vroege werk van de Stones zeer regelmatig te horen op de bottleneck, luister maar naar Little Red Rooster. Bill Wyman beweert dat Brian Jones op de tweede, door John & Paul geschreven, Stonessingle I Wanna Be Your Man de stijl van Elmore James het meest benaderde. Dat is te horen, hoe kort de solo ook is, en dit is ook het beste argument voor de stelling dat het Brian was die op de monumenten Beggar's Banquet en Let It Bleed de bottleneck over de snaren liet scheuren. Het goede antwoord is dus: Brian Elmo Lewis Jones!



*Brian Elmo Lewis Jones*

---

### 3. De tweede ronde!

Door Huubje en Thijs zat ik er dus weer middenin. In no time was ik weer geheel hooked en op weg een tweede bandje te maken, met weer een boekje, nu in het legergroen. De ondertitel stond meteen vast: Bonustracks, inmiddels herdoopt in Bonustracks # 1, want je weet maar nooit. Het was dus weer helemaal mis. Maar het kan nog veel erger: twee mesjoggene monomanen schijnen in zes jaar tijd in totaal 1206 (Twaalfhonderdenzes!) uitvoeringen te hebben opgezocht van Gershwins nummer Summertime. Alleen Count Basie heeft het al 45 keer opgenomen! Daar kan ik nog een puntje aan zuigen met mijn miezerige 40 uitvoeringen waarvan ik nu het bestaan weet.

Ik had wel door dat die tweede band natuurlijk veel moeizamer zou zijn dan de eerste. De room was eraf, dus je moest veel dieper graven en meer geduld hebben. Het stond voor mij vast dat ik in ieder geval de Broomuitvoeringen van de oude Chicagoknakers wilde hebben: Eddie Boyd and his Blues Band, Earl Hooker, Elmo's echte neefje Homesick James, J.B. Hutto en Hound Dog Taylor (die naam hè?), allemaal uit de fifties, de eerste glorie tijd van de Chicago- of urban blues. Via Huub had ik Hooker en Taylor dus al te pakken, dus we waren op weg. Hernieuwde naspeuringen bij de Bieb hadden al snel resultaat: Luther Allison, Etta James, en variaties met John Hammond en J.B. Hutto kwamen daar vandaan.

Bij Discorent was ik vrijwel uitgezocht, alleen Walter Trout kon ik daar nog scoren. Het doorsnuisteren van de bakken met stokoude blueselpees bij Swingmaster leverde op verzamelelpees heel wat op: Shines, Boyd, en variaties van The Wolf en Homesick James. Via Thijs kwam ik terecht bij Rolf, die mij Otis Spann bezorgde. De meeste opnamen dateerden weliswaar van de Tweede Bluesgolf van de jaren zestig en zeventig, maar dat deed me niet. Ik had inmiddels wel door dat je voor het authentieke jaren vijftigmateriaal echt wel in Engeland of Amerika zelf moest zijn, en dat gaat nu letterlijk en figuurlijk net even te ver. Het is Summertime niet! Ik was toch al weer zover dat ik een tweede bandje en boekje kon maken, zeker toen neef Willem aan kwam zetten met twee prachtige plaatjes van brooms. Willem communiceert vaak via beelden en deze visuele boodschappen sieren dus ook terecht dit boekje.

Ik had nu de gewenste Chicagoboy's Homesick James, Hound Dog Taylor e.d. op de tape, maar ik miste nog steeds de chronologische missing link tussen I'll Believe I'll Dust My Broom van Robert Johnson uit 1936 en de eerste "Chicago" Dust My Broom-versies uit 1951 van respectievelijk Robert Jr. Lockwood en Elmo the Pelmo. En het was Arthur "Big Boy" Crudup die in 1949 die verbinding legde. Die moest ik dus sowieso, coute que coute, definitively tly op tape hebben! Rolf zette mij ook op het spoor van vreemde platenzaakjes in Duitsland en Engeland. Ik waagde er een Engelse en Duitse brief aan, maar de reacties bleven uit. Ook op de platenbeurs in de Martinihal, ving ik opnieuw bot.

---

Het wilde maar niet lukken, en toch vond ik dat ik die versie moest scoren voordat ik met het tweede boekje kon beginnen. Ik begon er een beetje van te balen, maar ik kon gelukkig mijn tijd doden met het eindelijk volgen van de cursus Computertekenen. Thuis zat ik uren te pielen met een fotootje van Elmore James (bruine boekje, laatste plaatje) bedoeld als bonus bij Het Heldenkwartet. Een andere foto, waarop de lelijkheid van de kop van Elmo nog beter uitkomt, gebruikte ik om op het onvolprezen Grafisch Centrum een paar diarreebruine Dust My Broom-T-shirts en -tasjes te zeefdrukken. Ze werden wat vaag, maar zo kon ik iedereen wijsmaken dat dit originelen waren uit de Chicago-fifties, de kleur was natuurlijk na 40 jaar wel wat versleten, maar evengoed, collector's items! Een paar buttontjes waren ook zo gemaakt. Zo bleef ik in ieder geval van de straat, maar die verdomde Crudup bleef maar knagen!



*Elmore James*

Maar zoals zo vaak bracht Swingmaster uitkomst. Tijdens een gestolen uurtje neusde ik voor de tachtigste keer de bakken door met oude blueselpees. Moderne Blues, op alfabet, zero. Verzamelelpees, zilch. Country Blues, noel komma noel. Voor de gok nog even bij de aparte labels gekeken: en daar was ie! Een belachelijke pseudo-psychedelische foto annex belettering op de hoes, maar het was 'm echt: Dust My Broom van Arthur "Big Boy" Crudup. Ik kon beginnen!

---

## 5. Het Bandje

NB: De nummers zijn opgenomen van verschillende bronnen: stokoude elpees, andere bandjes, cd's en zelfs van een video. Sommige opnamen dateren van de oertijd, dus de geluidskwaliteit is ..eh.. authentiek.

## 6. Kant A: Dust My Broom

### *Nummer 1. Arthur "Big Boy" Crudup Dust My Broom*

Okee, eh, nou ja, laat ik het maar meteen eerlijk zeggen: dit is niet de opname uit 1949, waar ik al zolang naar op zoek was. Deze opname is uit 1967, vandaar waarschijnlijk die idiote hoes. De take uit 1949 heb ik niet te pakken kunnen krijgen, maar deze regels waren waarschijnlijk twintig jaar later geschreven als ik daarop moest wachten..... Dit is dus de man van That's All Right, dat hij ook in 1949 opnam. Hij had in de fifties enig succes en nam in die jaren voor het Trumpetlabel nummers op onder de goedgekozen naam Elmer James, maar stopte in 1960 geheel met de muziek. Hij deed van alles om brood op de plank te krijgen, terwijl ene Presley miljonair werd met That's All Right. Pas in 1967 spoorde men hem weer op, waarschijnlijk omdat de platenmaatschappijen na de Britse Herontdekking van Ze Bluez alle oude zwarte bluesknakkers weer platen wilden laten maken: money is money nietwaar? Hij begon weer op te treden en in datzelfde jaar maakte hij deze elpee met o.a. zijn versie van Het Nummer. Onze Big Boy is in de eerste plaats zanger, hij noemt zichzelf een "second-guitarist", maar zijn stem is zeer herkenbaar.

De beginriedel is dan ook rudimentair, maar tekstueel is de versie interessant: er is geen sprake van plaatsnamen als West Helena of East Monroe, en al helemaal niet van landen als China, de Filipijnen of Ethiopië. In het tweede couplet schrijft of telefoneert Arthur ook niet, opeens zingt hij: "I've got ramblin', I've got ramblin', all on my mind", een citaat van Robert Johnson. Overigens wordt de basgitaar bediend door Ransom Knowling, die in een van de opstellingen van de Broomdusters speelde met Elmore als spits.

Maar hoe is het nou uiteindelijk gegaan met Dust My Broom? Robert Johnson had het van Kokomo Arnold (bruine band, kant A, nummer 1) en nam het op in 1936 (bruine band, kant A, nummer 3). Crudup speelde het in 1949 in de studio. Robert Jr. Lockwood deed het twee keer in 1951 (bruine tape, kant A, nummer 4 en 5) waarna Elmore in datzelfde jaar kwam met zijn eerste versie (diarreeband, kant A, nummer 5). Hier moeten we toch de cruciale rol noemen van Sonny Boy Williamson II oftewel Alex Miller, a.k.a. Rice Miller, bekend van zijn frequente werk met Elmore. Maar deze harmonicablazer speelde ook met Robert Johnson, Arthur Crudup en Robert Jr. Lockwood!

---

Ze kenden elkaar uit Benzoni, een gehucht in de Mississippi Delta, waar ze elkaar tegenkwamen op de vele zaterdagavondfeestjes, om te proberen een centje bij te verdienen met het spelen van country blues. Ze zullen Dust My Broom wel als clublied gehad hebben! Karakteristiek voor Elmore James was hij de laatste van de club, die zelfstandig op de plaat verscheen. Hij had Sonny Boy II al wel eens begeleid, maar schuw als hij was, zal hij zeker een paar beurten voorbij hebben laten gaan om solo op te nemen, veel te eng. Maar toen het er dan eindelijk van kwam, gingen alle remmen los. Lockwood Jr. doet er in "Blues Guitar" zelfs nog een beetje zuur over: "Ik had Dust My Broom allang opgenomen voordat Elmore James het deed."

*Nummer 2. Elmore James*  
*Dust My Broom*

Robert Jr. Lockwood moet niet zeuren, want dit spat er toch wel weer uit nietwaar? Er is er echt maar één die aanspraak kan maken op Het Nummer èn, misschien nog wel belangrijker, de Riff, en dat is onze Elmo! Tot dan toe waren de uitvoeringen stevig geworteld in de Country Blues, de akoestische basis, met de bottleneckgitaar als vaste instrumentatie, maar Elmore James moet toch wel de eer toekomen dat hij die muziek elektrisch heeft gemaakt. Hij zal vast niet de eerste zijn geweest die zijn gitaar op de versterker aansloot, maar door hem, en zeker door dit nummer, is de urban blues geboren, met alle gevolgen vandien. Ik krijg er elke keer weer koude rillingen van. En dan die stem! Wanhoop, ellende, hij schreeuwt het uit!

Ik had de prachtige cd-box King of the Slide Guitar al in mijn bezit met het werk van Elmo op de labels Chess, Chief en Fire. De rest van zijn oeuvre was bij de Bihari Brothers verschenen op verschillende labels: via de verzamelcd's van de OB had ik daar een aardige verzameling van. Maar in januari 1994 verscheen er een kwartpaginagroot artikel in de Volkskrant, waarin de release werd besproken van een cd-box met alle opnamen voor de labels van de Bihari's, Modern, Meteor, Flair en Kent. Die opnamen verschenen alle tussen 1951 en 1956, en tussendoor maakte Elmo dus ook nog opnamen voor de eerder genoemde labels, een zootje dus, maar Ace Records zet the record straight met de uitgave van deze box. Drie cd's met soms 6 takes van hetzelfde nummer! Het bijbehorende boekje beschrijft vanuit welke krochten die opnamen soms werden gesleept: heel veel opnamen waren gewist ten faveure van nieuwe bluesgrootheden, en soms hebben de detectives stickers van masters afgesloopt om de juiste datum van een bepaalde Jamesessie te vinden. Over fanatiek gesproken!

Uit het boekje blijkt eveneens dat Earl Brown, lid van de band van Lowell Fulson, ook een versie van het Nummer opnam in '52. Maar het leukste zijn misschien wel de vele foto's die erin staan. Ze zijn vrijwel allemaal gemaakt door George Adins en Jacques Dimitri. Ook de foto's van de Chessbox zijn door deze 2 Belgen (!) gemaakt, alhoewel Jacques daar nog Demetre heet. Die gekke Belgen toch!

---

Ze zijn in 1959 naar Chicago gegaan met een hoop fotorolletjes, die ze voornamelijk leegschoten tijdens een optreden in Thelma's Lounge, waar Elmo met zijn toenmalige Broomdusters, J.T. Brown, Homesick James, Boyd Atkins en Cassell Burroughs speelde. Volgens de Volkskrant is Elmo daar "een lange slanke man met strenge bril en goed zittend zomerpak, die stram en onbewogen zijn gitaar bespeelt. Daarop staan zijn initialen in klungelige letters, zo te zien gemaakt van punaises, *EJ*, dat moet hem zijn." Mooi gezegd, maar wel een beetje geflatteerd: lang, slank, okee, maar goed zittend pak? Het is gewoon de verlegen Nerd die eigenlijk met zijn figuur geen raad weet! See for yourself!



*Elmo: lang, slank, goed zittend pak*

In het boekje staat ook nadere informatie over de uitdrukking "dust my broom": we weten dat het aangeeft dat je als een haas je huis verlaat, en dat het een normale slanguitdrukking was onder de negers voor de oorlog. Maar ene Stephen Calt heeft uitgezocht dat de uitdrukking zelfs al in het 17e-eeuwse Engels voorkomt. De Dictionary of Slang and Unconventional English van E. Partridge vermeldt de uitdrukking 'dust my broom' niet. Maar onder 'dust' staan als 17e-eeuws Standard English 'to dust en 'to dust off' met als betekenis 'to depart hurriedly'. En onder het lemma 'broom' vinden we zomaar de betekenissen 'to depart' en 'to run away', uit de late 18e en 19e eeuw. Dust My Broom is dus eigenlijk een soortement contaminatie, of een pleonasme, of een tautologie, daar wil ik af zijn. Misschien kan professor Poepjes daar nog eens induiken. Ook wisten we al dat Robert Johnson de spreuk had van Kokomo Arnolds "Sagefield Woman Blues", maar niet dat Carl Rafferty haar een jaar eerder in "Mr. Carl's Blues" ook al had gebruikt. Niet gevonden dat nummer, maar zo houden we nog wat over voor later!

Renze de Vries geeft in een voorbeschouwing van de Nacht van de Slide, die op 25 maart 1995 in het Grand Theatre werd gehouden, een prachtige samenvatting van de geschiedenis van de slidegitaarmuziek, die hij laat culminereren "in het oeuvre van Elmore 'Dust My Broom' James, de man van het panisch, gekwelde stemgeluid en de gitaristische waanzinaria's." Afgezien van het neologisme "gitaristische" een perfecte omschrijving van Elmo's muziek. Renze vervolgt zijn artikel met: "Na Elmore James kon het niet erger." Dat woordje "erger" zat me eerst dwars, maar nadere tekstvorsing leert dat de term toch positief bedoeld moet zijn: het is geen waardeoordeel maar een typering in zijn vergelijking met het modernere slidegitarisme, dat onze recensent benoemt als mooier, rijker, galmender, sentimenteler en breder.

Dus, meneer De Vries, petje af, uitstekend geformuleerd. Ik word persoonlijk helemaal wee van al dat moderne akoestische of semi-akoestisch werk waarmee Ry Cooder een complete carrière heeft opgebouwd als filmscorecomponist. Tot voor kort bestond de helft van de muzikale begeleiding van de Sterspotjes uit dat soepel glijdende slidegitaarwerk met een hoog Paris-Texasgehalte. De enige keer dat ik Ry Cooder heb horen scheuren op de bottleneckgitaar is in Memo from Turner van de bekende zakenman Jagger. Daar gaat hij lekker loos, maar dat kwam waarschijnlijk omdat hij de film Performance, waarvoor het nummer was geschreven, net had gezien. Daar zou iedereen van uit zijn dak gaan. Ook op zijn vermeende sessiewerk voor de Stones gaat Cooder lekker tekeer, maar we hadden net afgesproken dat we die slidegitaarparijen met terugwerkende kracht aan Brian Jones zouden toeschrijven, dus dat telt weer niet mee. Jammer Cooder, nou blijf je voor eeuwig de man achter de glijmiddelmuzakjes van de spotjes voor maandverband en vetarme halvarine! Nou heb ik niets tegen mooie, knappe muziek, maar er moet toch wel wat emotie inzitten. En dan mag het best eens een keer vals zijn, of uit de maat of ik weet niet wat, maar het doet je in ieder geval wat. Oftewel: wat is het verschil tussen laten we zeggen Cooder en Young? Percies! Dus eigenlijk is Elmore James de Neil Young van de blues, zoals Constance zo raak opmerkte. Mooier kun je het toch niet zeggen? En, meneer De Vries, het kon nog wèl erger dan Elmore James. Wacht maar af!

Dit was de definitieve versie van november 1959 met J.T. Brown op sax, een unknown (misschien die Boyd Atkins van de fotootjes?) ook op sax, op drumzzz de halfblinde Sam Myers, geen lid van The Myer Brothers, a.k.a. The Aces, hoor Kant 1, nummer 9 van deze tape en op gitaar:

*Nummer 3. Homesick James*  
*Dust My Broom*

Echte neef van Elmore, die in zijn huis stierf. Erfgenaam. Niet van Elmo's bezittingen, want die waren er niet, ook niet van zijn geld, want dat was er ook niet, maar wel van zijn muziek en vooral van zijn Intro. Waarschijnlijk geboren als John A. Williams. Paspoortnaam: John William Henderson. Bijnaam James. Andere bijnaam: Jick. Kortom: Homesick James. Op een familiefeestje kwam Homesick een verlegen 12-jarig jongetje tegen: Elmore James, die samen met ene Boyd Gilmore (bruine tape, kant B, nummer 1) op zijn 1-snarige gitaar aan het pielen was. Homesick had in de jaren dertig een band genaamd The Dusters. Aha! Ook lid van de clan dus! De neefjes kwamen elkaar natuurlijk regelmatig tegen in het circuit, maar het zou nog tot het eind van de jaren veertig duren voordat ze in Chicago samen muziek maakten, in de legendarische Broomdusters, waarin Homesick de basgitaar bediende en af en toe een gitaarsolootje mocht maken. Dit was de opstelling met J.T. Brown op sax en Odie Payne op de trommels. Op de Belgische foto's is Homesick duidelijk aanwezig, als begeleider van The Nerd.

---

Ooggetuigen vermeldden dat het publiek zo gek werd van de elektrisch versterkte blues dat het munten naar de band gooiden! In die tijd hadden de Broomdusters in Chicago maar één concurrerende band, en dat was die van Muddy Waters, met, schrik niet, Jimmy Rogers, Little Walter en Otis Spann. Maar het verhaal wil dat die band op zijn sterkst ongeveer zo klonk als de Broomdusters tijdens de warming-up. Maar ja, Elmore kreeg weer een hartaanval en verdween naar de Delta om daar discjockey te worden en om aan oude radio's te knutselen, dus kon Muddy Waters de hegemonie gemakkelijk overnemen.

Homesick zou gedurende de gehele muzikale loopbaan van Elmore met hem samenspelen. Toen Elmo stierf, hadden ze net een paar maal in de CopaClub in Chicago gespeeld. Homesick kan dus met recht de erfgenaam van Elmore genoemd worden. In het beste boek over Ze Bluez, *Blues Guitar*, een plaats die dit boek overigens moet delen met *The Land Where The Blues Began*, claimt Homesick dat hij niet alleen Elmore zijn eerste



*Homesick James bedenkt weer een Riff*

echte gitaar gaf, maar dat hij eigenlijk toch ook alle riffs voor Elmore heeft bedacht: "Well ... (Laughs.) He got all that stuff from the old master here." Ja, ja, en hij zou dan zeker genoeg met alleen maar bas spelen in de Broomdusters? Dan zou zijn versie van Het Nummer toch in ieder geval wel de tekst van Robert Johnson volgen, maar nee hoor, het is letterlijk de tekstuele versie van Elmo, aan wie hij het nummer wel toeschrijft. Nee, dit zal wel de beginnende dementie van een 79-jarige zijn, die natuurlijk ook doodziek is geworden van al die vragen over het raadsel Elmore James. Elke interviewer begon natuurlijk meteen over Elmo, en daar werd Homesick behoorlijk beroerd van.

Martin Schouten ontmoet hem in het leuke boekje *Het Blues Museum* nog in 1992. Maar daar in Chicago laat Homesick de band het werk doen en speelt hij af en toe nog even Het Riffje om te laten zien dat hij het nog kan, maar dat is ook alles. Het valt ook niet mee om je hele leven lang in de schaduw van je naamgenoot te moeten werken. Uit de prachtige gesprekken die in *Blues Guitar* staan opgetekend blijkt dat vele oude bluesknarren ontzettend gebukt gaan onder al die belangstelling voor andere, jong gestorven en mede daardoor legendarisch geworden bluesbrothers, in het bijzonder Robert Johnson. Het Kennedy-effect dus. Robert Jr. Lockwood: "People so damned interested in Robert Johnson, why aren't they interested in me?" De slagschaduw van Johnson en James vallen zwaar over deze heren heen, zoals die schaduw over al die voetballers die altijd maar weer moeten vertellen hoe het was om met J.C. te ballen...

*Nummer 4. Johnny Shines*  
*Dust My Broom*

Alias Jim String en Little Wolf, omdat hij veel nummers van Howlin' Wolf speelde en een keer het lef had om tijdens een pauze in een optreden van The Big Bad Wolf diens gitaar te pakken en er lekker op loos te gaan. Ook hij was voor de Robert Johnsonfreaks een van de ingangen, omdat hij in de jaren dertig lange tijd met hem optrok, zelfs naar Canada (Canada?). Later speelde hij wel samen met Sonny Boy Williamson II, die we zo goed kennen van Elmo. Het was toch een coterietje daar in de Delta en later in Chicago, dus Elmo en Johnny zullen elkaar vast wel gekend hebben. Shines schrijft zijn uitvoering niet toe aan James, ook niet aan Robert Johnson, maar de liner notes vermelden "Traditional, arranged by Johnny Shines." Nou, daar is wel bijzonder veel voor te zeggen: hij wisselt couplet 2 en 4 van Elmo's versie gewoon om en belt niet naar China en andere uitheemse streken. Dat is dus wel een heel verfrissend arrangement hoor, echt een spectaculaire vernieuwing ten opzichte van de versies van Elmore James. Maar die Shines komt in Blues Guitar erg aardig en vriendelijk over. Hij stopte in 1954 geheel met de muziek, omdat hij zijn buik vol had van de muziekbusiness in Chicago. Hij ging zover dat hij zijn gitaar en versterkerspullen naar de lommerd bracht.

Twaalf jaar later kreeg hij regelmatig schriftelijke verzoeken van twee Engelse types om weer aan de gang te gaan, maar Shines gaf geen sjoerge. Tot er op een morgen aan de deur werd gebeld en mevrouw Shines oog in oog stond met Frank Scott en een andere fellow. Miss Shines geheel in de paniek: "They talk silly, but I don't know what they're saying!" Dat moesten die maffe Engelsen dus wel zijn! Ze zeurden net zolang tot Johnny weer muziek ging maken, platen ging opnemen en het circuit langstrok met zijn Deltablues, onderweg interviews gevend over zijn talrijke belevenissen met Robert Johnson. Shines zegt ook iets gedenkwaardigs over het gebruik van de bottleneck. Het gebruik van messen en flessehalzen was eigenlijk uit nood geboren: de eerste zwarte bluesvogels begrepen niets van stemmen en accoorden, dus gebruikten ze de open stemming, dan hadden ze meteen de snaren al in een accoord gestemd. Sympathico, die Shines!

*Nummer 5. Hound Dog Taylor*  
*Dust My Broom*

Kwak. Onechte neef van Elmore James, maar muzikaal gesproken echte neef. Erfgenaam. Een notoire ladies man, vandaar de bijnaam Hound Dog. De blueskikker met verreweg het mooiste gebit van allen. Hij werkte in de thirties met Elmore James en die andere gasten in barretjes in de Delta. Hij ging natuurlijk ook naar Chicago, maar deze meneer werd pas op 49-jarige leeftijd noodgedwongen fullprofmuzikant, omdat hij zijn toenmalige baantje als bouwer van tv-kasten kwijtraakte. Hij dacht dat hij met de Bluesboom in volle gang het gokje wel kon wagen. Daarvoor had hij het altijd gedaan buiten zijn gewone werk om als kok, vandaar waarschijnlijk dat Horecaman Blankert hem ontdekte.

---

Zijn twee maatjes in zijn band The HouseRockers, Brewer Philips en Ted Harvey, waren overdag werkzaam als respectievelijk bouwvakker en havenklerk. 's Avonds speelden ze voor een lullige vijfenveertig dollar in tenten die eigenlijk geen band konden betalen, maar Hound Dog wel wilden, omdat hij voor een footje uren en uren speelde, gewoon voor de lol. Het instrumentarium bestond uit een supergoedkope Japanse gitaar voor Hound Dog, een oude Fender voor Philips, een minimale drumkit voor Harvy en een geluidsinstallatie uit het jaar nul. Maar het schijnt feest geweest te zijn in die Chicagojoints en -jukes. Hound Dog op een stoel, met zijn voet stappend op het ritme, tanden bloot in een onwaarschijnlijke smile, Philips die als een gek heen en weer rende en denkbeeldige ballen het luchtruim intrapte bij die ene hoge noot en Harvey die dwars door de muziek heen ongevroegd zijn verbale commentaar gaf. Wat zullen die heren een lol hebben gehad! Op de 'Beware of the dog'-elpee is die sfeer in de studio goed bewaard gebleven, dankzij een massa vrienden en een vat whisky. Hound Dog vertelt tussen de nummers de meest onsamenhangende verhalen, waarom hij zelf hartelijk moet lachen, maar waaraan geen touw valt vast te knopen. Ook muzikaal is het een zootje, maar het scheurt en kraakt en piept als de beste! Dit is feestmuziek! Hound Dog interesseert zich geen bal voor de teksten, hij maakt vrijwel geen zin af, maar het loopt als een trein. Zijn uitvoering van DMB schrijft hij toe aan James, maar voor zover uit de onverstaanbare keelklanken is op te maken, gaat hij wel naar de Filipijnen en naar Ethiopië, waar James nooit is geweest! Maar dat is typerend voor onze Hound Dog, wat maakt het uit? Het kan dus toch nog erger, Renze! Wat Het Gebit met de van een keukenstoelpoot gemaakte slide uitvreet is de overtreffende trap van Elmore James' toch al behoorlijk hysterische slidegeweld. Lang leve Kwak! Helaas, overleden in 1975, middenin het hoogtepunt van zijn loopbaan. "When I die, don't have a funeral - have a party!"

*Hound Dog's smile*

*Nummer 6. Earl Hooker*  
*Dust My Broom*

Een instrumentale versie, de korte. Er is een langere versie van 10 minuten, die ik van Huub kreeg, maar 1. die paste niet op de band (wat een slappe smoes!) en 2. Earl spint het thema wel erg uit. Deze versie is wat compacter en beter geschikt voor mijn aan refrein - couplet - refrein gewende oren. Deze gentleman was een soort musician's musician en wordt door vele gitaargrootheden als inspirator genoemd. James is de credit.

*Nummer 7. Eddie Boyd and his Blues Band  
Dust My Broom*

Nog een gentleman. Pianoman Eddie Boyd is geadopteerd door de Europese Blanke Blueskikkers. Hij is later ook maar de plas overgestoken en in Europa gaan wonen, met een voorkeur voor Scandinavië. Hij nam platen op in Engeland, Finland en in Nederland, met Cuby and the Blizzards. Dit is een opname uit Engeland, met John Mayall himself op de mondharmonica en Peter Green plus de ritmesectie van Fleetwood Mac, maar zonder Jeremy Spencer, die was waarschijnlijk al op Jesus. Zijn rol op de slidegitaar wordt hier overgenomen door ene Tony McPhee. Elmore James is de componist hier, de tekst is vrijwel dezelfde als die van Elmo.

*Nummer 8. Freddie King  
Dust My Broom*

De derde gentleman, een dikke dit keer. Hideaway is voor hem wat Dust My Broom voor Elmore James was. Elke blanke bluesgitarist noemt hem, vaak samen met de andere Kings, B.B. en Albert, als grote voorbeelden. Dit is dus een a-typische versie: geen knallend elektrisch geluid, maar een ingetogen semi-akoestisch versie, door Freddie toegeschreven aan "The one and only Mister Elmore James".

*Nummer 9. The Aces  
Dust My Broom*

Een van de Chicagobands in de schaduw van Muddy Waters. De groep heette ook wel The Three Aces of The Four Aces, al naar gelang de veldbezetting. Het was een familiebedrijf van de familie Myers, waarvan Louis de belangrijkste was. Broertjes Dave en Bob mochten ook wel eens meedoen, maar als Muddy Waters weer eens het plafond in de Chess-studio's aan het witten was, leende Louis diens halve band. The Aces gaan naar Chicago i.p.v. West Helena.

*Nummer 10. Otis Spann  
Dust My Broom*

De legendarische pianist van Muddy Waters, die hem zijn halfbroer noemde. Trouw aan Muddy tot de dood hem van Modder Water scheidde. Dit is een opname uit 1964. Tekstueel 100 % James.

---

*Nummer 11. Luther Allison*  
*Dust My Broom*

Luther is, zoals vrijwel alle Chicago-bluesjongens, pas na de Blanke Bluesboom populair geworden, maar hij hoort tot een latere generatie: hij staat altijd in de bakjes en vakjes Blues Nu. Hij leerde het vak van Freddie King. Samen met zijn broertje Grant formeerde hij in 1954 een bluesband met de toen originele naam The Rolling Stones. Tien jaar later deden drie Engelse jongens hetzelfde, met iets meer succes. De eerste Stones noemden zich later The Four Jivers, maar met zo'n naam wordt het natuurlijk nooit wat. Net als Eddie Boyd emigreerde Luther later naar Europa, in dit geval naar Parijs. Een mooie versie, met prachtig glijwerk.

*Nummer 12. Etta James*  
*Dust Your Broom*

Na Tina Turner (poeptape, kant A, nummer 14) weer een dame. En weer is het einde wat raar. Ze vervangt de eerste persoon door de tweede en dit is dus een versie vanuit het perspectief van de dame. "If you don't get your shit together, you'll lose your happy home", en dat 10 x! Get down! Haar eerste hit "Roll with me Henry", een antwoord op Hank Ballards "Work with me Annie", moest van de censors in de 50-ties worden herdoopt in "Dance with me Harry". Maar ze rollt nog lekker door met haar blonde pruik. Soul, net als Tina.

*Nummer 13. Walter Trout*  
*Dust My Broom*

Und dann rasch in den neunziger Jahren hinein, mit diesen Version von Walter Trout, ein sogenannter Meister der Gitarre auf der viereckige Centimeter. Aber was einen ungenuanziertes Gewalt! Er könnte ein Deutscher sein. Und das Orgel! Ist aufgenommen auf das Skanderborg Festival Denemarken in 1992. Der einzige der Robert Johnson krediert. Er singt "She's a mean mistreater, they shouldn't allow her on the street". Wieso Miesmacher, sie sollten den Trout nicht auf der, den Bühne zulassen! Aber es bleibt ein, eine, eines, einem, einem Kuriosum.

---

## *Kant B: De Variaties*

### *Nummer 1. Hound Dog Taylor Ain't got nobody*

Voor de tweede, en niet de laatste keer, Het Gebit van Ze Blues: Hound Dog oftewel Kwak. Een exacte kopie van Het Nummer, maar nu met een andere tekst, voorzover te volgen. Zijn baby moet thuiskomen, en zij belt dat ze dat ook zal doen. Een expert op het gebied van de Engelse grammatica zou zijn teksten eens moeten onderzoeken: hij heeft een heel aparte manier van formuleren, waarbij de woordvolgorde soms erg eigenaardig is. Onze Hound Dog komt sowieso niet over als het grootste licht van deze eeuw, maar het scheurt weer heerlijk. Het rauwe slidegeweld schijnt gelukkig weer terug te komen: The Black Crowes bijvoorbeeld kunnen er wat van, en een zeer recente Sterreclame voor een of andere dure bolide wordt begeleid door verschrikkelijk gierende en krakende bottleneckherrie waarmee je geen auto verkoopt, althans de doelgroep wordt hier muzikaal op enkele kilometers gemist: "Kan de tv wat zachter jongens, ik ben net een deeltje van een tonnetje aan het sluiten." Grappig, die evolutie van Stermuziek: blues, zoetgevooisde slide, hard rock en nu dan een synthese van de laatste twee.

### *Nummer 2. J.B. Hutto Leave your love in greater hands*

Kwik. Derde muzikale neefje van Elmore. Derde erfgenaam. Deze Joseph Benjamin kwam niet uit de Delta, en raakte pas aan de blues toen hij op 20-jarige leeftijd met zijn familie van Georgia naar Chicago verhuisde. Daar kwam hij Elmore tegen en dat werd zijn idool en leermeester. Niet alleen de slidetechniek leerde hij van De Meester, maar ook zijn stemgebruik leek op dat van Elmo. Maar na slechts negen opgenomen liedjes was het in 1954 over: een dame sloeg zijn gitaar kapot op de kop van haar echtgenoot, en Hutto koos voor het wat rustiger leventje van begrafenisondernemer. Echt waar, en als je het niet gelooft, kijk dan maar eens goed naar zijn foto: die bril en die lange nek, dat is de echte gier. The Nerd Himself kan overigens volgens sommige foto's ook zo als undertaker solliciteren.

Tien jaar later waren de doden waarschijnlijk op, want hij ging weer spelen. Hutto is het derde neefje van Elmore James: na de dood van Hound Dog Taylor nam hij met Home-sick James de erfenis van Elmo over. J.B. was nogal gek met de Hound Dog met het Paardegebit, want hij nam Hound Dogs erfenis The Houserockers van hem over. In 1983, inmiddels 57 jaar oud, scoorde hij met de elpee Sideslinger. In hetzelfde jaar overleed de lijkenbezorger zelf, waarschijnlijk met zijn gitaar en het metalen buisje naast zich op het hoofdkussen.

---



Undertaker J.B. Hutto...

...en collega Elmore James

*Nummer 3. Howlin' Wolf  
Highway 49*

The Wolf Himself. Het is de Stem die Chester Burnett markeert en hem dus uit duizenden herkenbaar maakt. Maar die band swingt er wel op los! Het is natuurlijk Het Nummer, halve coupletten komen letterlijk van DMB, maar Wolf stopt er wat liquor in, en hopla!, the Wolf neemt de credits voor het hele nummer. Staat althans op de hoes. Dat doen ze allemaal dus, en van Hutto, Taylor, Homesick en al die anderen kan ik dat best hebben, maar van Howlin' Wolf wat minder. Lijkenpikker! Overigens is het Hubert Sumlin op gitaar: De Wolf stopte zelf met gitaarspelen omdat jij zo'n goede band had. Hubert Sumlin was "Howlin' Wolfs hands".

*Nummer 4. Chuck Berry  
"Cosmopolitain Blues"*

Met hulp van Blueshater Hendri overgenomen van de prachtige video Hail! Hail! Rock 'n' Roll, een documentaire over de tienerdichter bij uitstek. Het nummer heeft in de film geen titel, dus heb ik het zelf maar "Cosmopolitain Blues" gedoopt. De gesproken introductie zegt alles over het karakter van Berry: "I'm sorry that I left The Cosmopolitain, but I'm glad I'm made that money, it helped out quite a bit, you know" op dat sluwe, slepende toontje.

Wantrouwen stond op zijn voorhoofd geschreven, zoals ook zijn grootste fan, Keith Richards, merkte toen hij het verzoek kreeg de muzikregisseur van de film te worden. Het werd ware oorlog tussen de twee, maar het lukte allemaal wel, getuige het prachtige concert dat een groot deel van de film beslaat. Maar Berry pikte het niet dat Richards de formele leider van de band was en liet dat op alle mogelijke puberale manieren weten. Keith zag het als een ereschuld, maar moest zich regelmatig verbijten om Chuck niet van het podium af te sodemieteren. Na afloop zei hij, met dat zijns ondanks typische Engelse understatement: "Ik heb, zoals jullie wel weten, met het meest onuitstaanbare type uit de business opgetreden, maar dit was nog veel erger!" Over wie zou hij het toch hebben?

Berry komt in de jaren vijftig vanuit zijn thuisbasis St. Louis naar Chicago, omdat het daar allemaal gebeurt. Hij speelde thuis voornamelijk blues, maar was niet vies van jazz- en country-invloeden. In het Liverpool van de fifties struint hij de clubs af en staat stijf van bewondering voor Elmore James en Muddy Waters, die hem bij het platenlabel Chess introduceert. Hij, en niemand anders, schiep de Rock and Roll. Maar de twee jaren gevangenis na zijn beruchte veroordeling wegens hoerensmokkel breken Berry: hij gaat erin als een aardige kerel en komt eruit als een gevoelloze, verbitterde man.

Jaren later neemt hij weer enkele blueselpees op. Volgens zijn biografie neemt hij *Dust My Broom* twee keer op: in 1964 en in 1975, maar geen van beide opnamen wordt uitgebracht. Daarom is het aardig dat hij in 1986, tijdens de opnamen van de genoemde film, terugkeert naar zijn oude tent de *Cosmopolitain* in St. Louis om daar voor een klein publiek als hommage aan zijn oude club én aan Ze Blues, deze versie van *Het Nummer* te geven, compleet met Riff. De Intro door de man wiens Intro's Internationaal Cultuurgoed zijn! Zou hij dan toch een heel klein beetje gevoel in zijn donder hebben, onder dat vernis van de gewiekste zakenman, die het alleen maar voor het geld doet?

Prachtig is in de film te zien hoe Berry optreedt: alleen, met slechts een gitaarkoffer in de hand, aankomend op een willekeurig vliegveld, per taxi naar het optreden, allereerst naar de baas van de tent voor zijn geld, wel in cash graag, dan even kennismaken met de begeleidingsband (hoezo repeteren?, dat kost maar tijd en vooral geld!), gitaar omgespen, inpluggen, spelen, duckwalkje lopen, gitaar af, plug eruit, gitaar in de koffer, met die sardonische grijns even met het geld wapperen naar de cameraman, taxi naar de airport, vliegtuig in, en Berry heeft het voor die avond weer verdiend. En zo doet hij het dus al tientallen jaren: Springsteen en Steve Miller speelden aan het begin van hun loopbaan ook in bandjes die De Meester uit de losse pols mochten begeleiden tegen een vergoeding van één heel flesje bier. Citaat uit "Recht uit het hart", een verzameling interviews met songwriters over het vak van liedjesmaken, als antwoord op de vraag of Berry zich ooit beperkt voelt omdat hij elke avond weer Johnny B. Goode moet spelen: "Als die song me beperkt, dan wil ik er zo nog wel een paar!"

---

*Nummer 5. John Hammond  
Coming Home*

Net zo a-typisch als de uitvoering van Freddie King op kant A: daar geen knallende gitaren, hier geen akoestische authentieke blues, maar redelijk stevige bluesrock van de elpee I Can Tell. In Blues Guitar staat John Hammond samen met Johnson, Shines, Fred McDowell vermeld in het hoofdstuk Country Roots, en dat is een hele eer voor een blanke. Zijn vader, John Hammond sr., was een vermaard platenproducer, die o.a. Bob Dylan ontdekte. Een paar decennia eerder, in 1938, wilde Pa een jonge zwarte blueszanger laten optreden in Carnegie Hall, om hem zo te presenteren aan het Amerikaanse publiek. Die jonge zwarte blueszanger heette Robert Johnson en was toen al vier maanden dood.

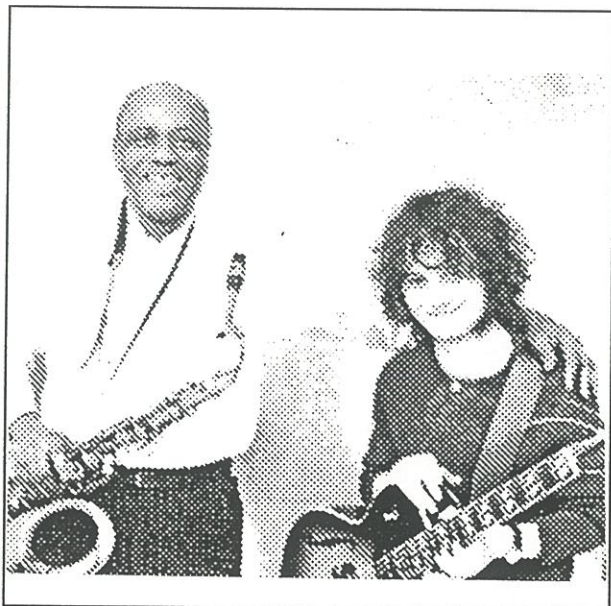
John jr. kreeg de blues dus met de paplepel ingegoten, en als je oom dan ook nog Benny Goodman heet, dan moet je wel de muziek in. Hij heeft het tot zijn levenstaak gemaakt om de oude country blues voor het nageslacht te bewaren, door overal deze authentieke muziek te spelen. Terwijl de zwarte bluesknakkers als Shines, Lockwood Jr. en King (A.) samen met een stevige band de blues uit de versterkers laten spatten, zit John Hammond alleen op een stoeltje akoestisch oude Johnson- en Son Housenummers te spelen. Een mooie tegenstelling: de jonge blanke die de blues speelt zoals die begon en de oude niggers die dat vroeger ook deden, maar nu gebruikmaken van de moderne techniek.

John Hammond heeft ook veel oude bluesgrootheden weer onder de aandacht van het witte jonge publiek gebracht door met hen samen op te treden: Arthur Crudup, Skip James, Son House en John Lee Hooker zijn maar een paar namen uit de illustere rij. Deze take is dus uit zijn "elektrische" periode, waar hij achteraf niet zo blij mee was en waar hij ook gauw weer vanaf stapte om in zijn uppie de Delta te laten herleven.

*Nummer 6. Fleetwood Mac  
My heart beat like a hammer*

Natuurlijk mag Jeremy Spencer niet ontbreken! Deze kreeg ik van Thijs, het krast en kraakt een beetje, maar dat maakt het alleen maar leuker. Thijs en ik zagen elkaar weer in de Martinihal op een van de platenbeurzen aldaar, toen ik het volgende nummer scoorde, ook uit de Macfamilie. Na de beurs gingen we nog even naar Swingmaster, en wat stond daar: de dubbelelpee Blues Jam at Chess, nu herdoopt tot Blues Jam in Chicago, oorspronkelijk uit 1969. De staande bas werd bediend door niemand minder dan Willie Dixon himself en Otis Spann kwam even langs om piano te spelen. Waarschijnlijk waren die jongens nogal verbaasd dat die bleekscheetjes uit Engeland opeens met hen Ze Blues wilden spelen, maar ze hadden er hoorbaar lol in.

---



*Frenk Brown en Clarence Spencer*

Dit was dus de sessie waar Spencertje met het zweet in de handen samen mocht spelen met Big Man J.T. Brown, de huis-saxofonist van Elmore James himself. Hij mocht hem zelfs aanraken! En dezelfde arm, die Brown eens om de schouder van Elmore James himself had geslagen, be-roerde nu Jeremy zelf! Spencer is meteen na deze sessies, waarin hij, hoewel twee-de-arms, lichamelijk contact had gehad met zijn Hero Elmore James, in Jezus ge-gaan: hij had immers Het Licht gezien? Op de fotootjes in de binnenhoes zie je een continu breed smilende The Big Man en dat kleine knaapje, dat eigenlijk niet weet waar hij kijken moet.

*Nummer 7. Peter Green  
Dust My Blues*

The Green Manalishi voor de derde keer: op kant A met Eddie Boyd, hiervoor met de Mac en nu solo uit 1985 met de groep Katmandu. Ook hij verliet Fleetwood Mac om religieuze redenen, werkte o.a. als grafdelver\*(Aha! Zie Hutto en Elmore! Dat is Ze Bluez, Men!) Zóóó relaxed man, te gek, weetjewel. Op de hoes staat Dust My Broom, op de elpeesticker Dust My Blues, het is de eerste, maar de verwarring kwam wel goed uit, dan kon ik het op kant 2 zetten als Variatie: kant 1 was vol en de link naar Spencer kon zo gelegd worden. Zóóó relaxed man, te gek, weet je nog wel, oudje?

*Nummer 8. André Hazes  
Volgens mij ben ik getrouwd*

Olé, Olé! Een Nederlandse uitvoering van Dust My Broom, wie had dat ooit kunnen dromen? En nog wel van André Hazes! André Hazes? Ja, onwaarschijnlijker kan het niet, dat ben ik helemaal met je eens. Wat was het geval? Toen hij zoveel jaar in het vak zat mocht hij van zijn platenmaatschappij een cd maken met muziek die hij zelf echt mooi vond, maar waarmee hij nooit een stuiver zou verdienen. Hazesje nodigde Herman Brood uit, Jan Akkerman en nog wat gerenommeerde/gerespecteerde artiesten en timmerde een heuse rock-and-rollplaat in elkaar. Met daarop deze Variatie, uiterst gevoelig vertaald door de kleine man himself. Akkerman varieert behoorlijk op De Lick en het stampt als boer'nkool. Maar het is een Nederlandse Variatie!

Nummer 9. Robert Johnson  
*Crossroad(s) Blues*

*I went to the crossroad, fell down on my knee,*

*I went to the crossroad, fell down on my knee,*

*I asked the Lord to have mercy, "Save poor Bob, if you please."*

*Standin' at the crossroad, I tried to flag a ride,*

*Standin' at the crossroad, I tried to flag a ride,*

*Didn't nobody seem to know me, everyone passed me by.*

*And the sun's goin' down, boy, dark gonna catch me here,*

*...boys, dark gonna catch me here,*

*I haven't got no lovin' sweet woman left, (to) love an' feel my care*

*You can run, you can run, tell my friend-boy Willie Brown,*

*You can run, tell my friend-boy Willie Brown,*

*Lord, that I'm standin' at the crossroad, baby, I believe I'm sinkin' down*

---

Dit is Het Origineel van De Variatie der Variaties en tegelijk het meest mysterieuze nummer van de muziek van deze eeuw. Dit geldt voor het nummer zelf, maar ook voor de geschiedenis van de uitvoeringen ervan. Letterlijk zingt Robert Johnson dat hij op een kruispunt staat en dat hij voor het donker wordt een liftje probeert te versieren, en als dat niet lukt, vraagt hij of iemand zijn vriendje Willie Brown wil vertellen dat hij op het kruispunt staat. Samuel B. Charters weet de reden van Bobs angst voor het donker: als je als neger na zonsondergang op een weg werd gespot, voorzover dat mogelijk is, dan werd je zonder pardon de gevangenis ingekegeld. Charters roemt de intensiteit van de angstkreet van Johnson. Daar kan ik wel in meegaan, maar om voor een nachtje cel nou The Lord aan te roepen? Nee, Sam, hier is toch meer aan de hand.

Dit is immers het nummer dat samen met Johnson's "Hellhound On My Trail" en "Me And The Devil Blues" verantwoordelijk is voor De Mythe van Robert Johnson. Die Mythe luidt als volgt: toen Little Bob 18 jaar oud was probeerde hij al hier en daar de blues te spelen, tot ergernis overigens van Son House en Willie Brown, die het maar niks vonden, dat gitaarspel van Bobje. Hij trouwde met een 15-jarige schone, genaamd Virginia, wat ze vast niet lang bleef. Ze woonden bij Roberts halfzuster en zwager, een man van de kerk, die hem overreedde om met die bluesmuziek te stoppen, en voor een korte tijd hadden ze succes: Robert speelde de trouwe echtgenoot en werkte zelfs in de katoenvelden. Maar de niet-meer-zo-Virginia werd zwanger en Robert smeerde hem natuurlijk acuut. Hij bleef een jaar weg en toen hij House en Brown daarna weer tegenkwam, vielen zij van hun stoel: Little Robert speelde opeens gitaar als een jonge God, beter gezegd als een jonge Duivel!

Toen bleek ook dat Virginia en de baby in het kraambed waren gestorven. Maar dat zat er dik in, zeiden de mensen. Volgens de Legende had Robert Johnson zijn ziel aan de duivel verkocht in ruil voor muzikalistische en gitaristische genialiteit, zoals Martin Schouten in Het Blues Museum verhaalt van Tommy Johnson, geen familie, maar wel een Delta Bluesboy van de eerste generatie, samen met Charley Patton, Son House en Willie Brown. Tommy had ook zijn ziel aan de duivel verkocht. "Als je wilt leren spelen wat je wilt spelen en hoe je zelf songs moet maken, dan pak je je gitaar en dan ga je naar een kruispunt. Je zorgt dat je daar vlak voor middernacht bent, je speelt wat... Een grote, zwarte man zal dan op je af komen, je gitaar pakken en hem stemmen. Hij speelt een nummer en dan geeft hij je je gitaar weer terug."

In het monumentale werk *The Land Where The Blues Began* van Alan Lomax, met (toeval?) diarreebruine belettering op het omslag, wordt De Mythe uitgediept. In de jaren dertig tufte Alan samen met zijn vader John A. Lomax de hele Delta door met een gigantisch opnameapparaat van 500 pond zwaar in de kofferbak, op zoek naar muziekmakende negers. De opnamen maakten ze voor the Archive of American Folk Song van the Library of Congress. waarmee ze de Country Blues voor de vergetelheid hebben behoed. Dankzij hen kennen we Son House en al die andere helden. Ze zochten ook ene Elmore James, maar die was weer eens van de aardbodem verdwenen, en de Lomaxjes kregen de tip om het dan maar eens te proberen bij McKinley Morganfield, Muddy Waters dus.

---

Deze Bijbel van Ze Bluez brengt het leven in de Mississippi Delta van het begin van deze eeuw en het ontstaan van de Bluez op wonderbaarlijke wijze tot leven. Pa en zoon vonden de zwarte muzikanten op de katoenplantages, in de gevangenissen en op de levees, de dijken die werden aangelegd langs de Mississippi-rivier. De slavernij was in 1864 afgeschaft, maar uit de honderden anekdotes die deze twee witte heren aan de niggers ontlokten, blijkt dat er in die streken in de praktijk niets veranderd was. Er gaat een ijzingwekkende wereld voor je open als je leest wat daar allemaal gebeurde.

Toen Lomax jr. in 1942 weer eens afzakte naar het Zuiden, kwam hij in Memphis terecht. Daar ontmoette hij, na een bloedstollende confrontatie met de blanke politie, die het niet pikte dat de witte Lomax verkeerde met zwarten, ene William Brown, de Willie Brown, die met Johnson had gehoboed en veel met Son House had gespeeld en die door Robert Johnson in *Crossroads Blues* wordt opgeroepen hem te helpen. Lomax maakte een paar opnamen van Brown, die hem attenderde op Little Robert Johnson: "Dat is eentje, die zou je ook eens moeten horen. Komt van Tunica County, zijn moeder woont daar nog steeds." Lomax had wel eens van Johnson gehoord via John Hammond sr. en wilde Little Bob graag ontmoeten en opnamen van hem maken. Maar toen hij bij het houten schuurtje van Ma Johnson kwam, vertelde zij dat Little Robert dood was, in Three Forks vergiftigd door een jaloerse dame of door haar jaloerse vriendje. Volgens bluesmakers kroop hij als een hond (Hellhound!) kwijlend over de grond van ellende: van de duivel bezeten!



*Robert Johnson*

Ma was erbij toen Little Robert stierf. Hij lag in bed met zijn gitaar over zich heen. "Mama, op jou heb ik gewacht. Hier, hang deze gitaar aan de muur, want ik heb het met dat ding wel gehad. Daardoor zit ik nu in de rotzooi. Het is het instrument van de duivel, zoals jij altijd al zei. Maar nu wil ik hem niet meer. Ik ben jouw kind en dat van God, ik ben niet meer van de duivel." En toen blies Little Robert zijn laatste adem uit, 26 jaar oud, nog net aan de klauwen van de duivel ontkomen! Dit alles volgens Ma Johnson, volgens Lomax jr. Hij had dus echt zijn ziel aan de Duivel verkocht! En hij was net op tijd teruggekeerd in de schoot van God! Je zou bijna zeggen: Hallelujah!

Maar Lomax relativeert De Mythe later in zijn boek: elke bluesmuzikant werd, door hemzelf en door anderen, beschouwd als een kind van de duivel, in tegenstelling tot de muzikanten in de kerk. Een violist, Alec Robertson, "had fiddled for the devil for 57 years", maar nu was hij weer bekeerd. En al die jongens waren tijdens hun loopbaan aan de hand van de duivel aan de alcohol, ze stalen als de raven, vermoordden mensen als dat zo uitkwam, hoereerden dat het een lieve lust was, liepen gevangenisstraf op, kortom ze waren van de duivel bezeten. De blues was voor velen het handelsmerk van de duivel, en als je dus de blues speelde, dan behoorde je tot de werktuigen van de duivel, en was je gedoemd in de hel te belanden. En Little Robert geloofde dat zelf ook:

*Me and the devil was walkin' side by side,*

*Me and the devil, whoo, was walkin' side by side,*

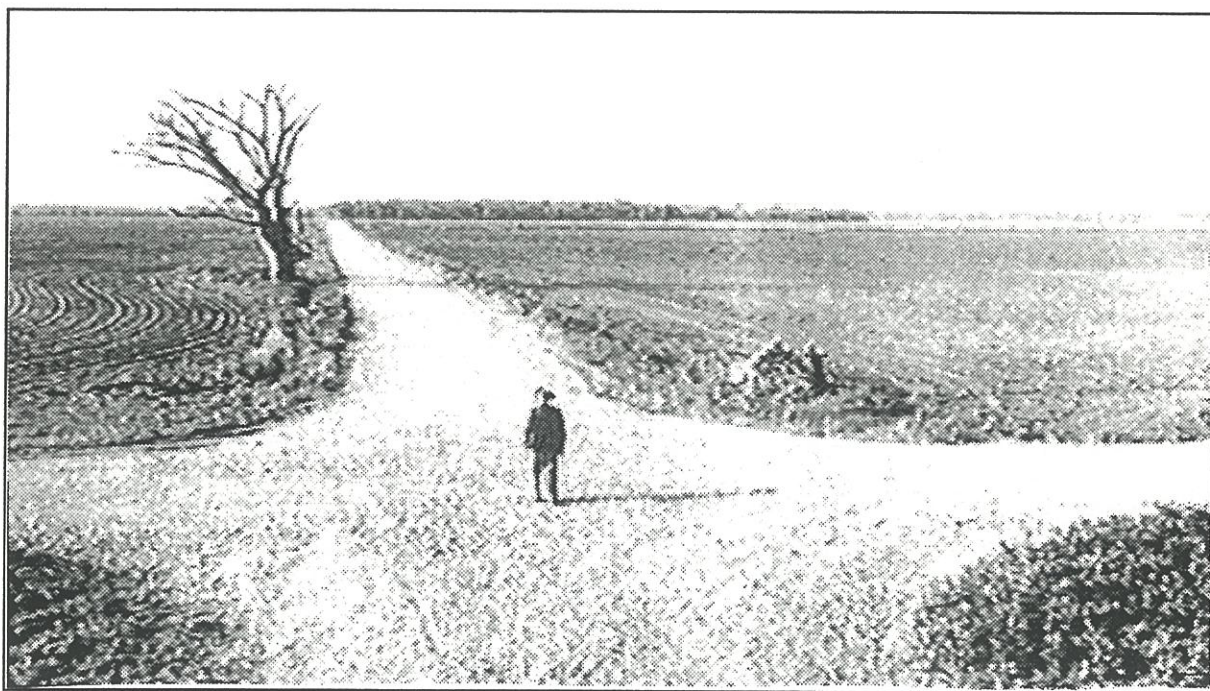
*I'm goin' to beat my woman until I get satisfied.*

De tekst van Crossroads Blues moeten we dus als volgt duiden: Robert Johnson staat op het kruispunt om zijn contract met de duivel te sluiten, vraagt The Lord alvast om vergiffenis, krijgt het aardig benauwd, het wordt donker, bijna 12 uur, geen lekkere meid in de buurt, vriend Willie Brown ook al niet en na de laatste snerpande bottleneckuithaal zal het dan gebeuren. Zoals Jas Obrecht in Blues Guitar schrijft: "This was the stuff legends are made of." Nou, dat is dan aardig gelukt: het bezorgde de erven Johnson, voorzover die gevonden konden worden, een aardige ouderdomsvoorziening en het inspireerde een bleek, jong, Brits gitaristje in de sixties om zich, na een korte carrière in een popbandje, ook een jaar terug te trekken om als Echte Bluesgitarist terug te keren in een Puristische Bluesband.

Crossroads is zo beroemd dat er zelfs een film met die titel is gemaakt in 1986. De film gaat over een jonge getalenteerde conservatoriumstudent, gespeeld door ex-karatekid Ralph Macchio, die zijn studie verzaakt om blues te spelen, de slidegitaar te oefenen en op zoek te gaan naar het 30e nummer dat Robert Johnson ooit zou hebben opgenomen: een queeste naar De Graal van Ze Bluez! Volgens de historici had Robert in totaal, inclusief extra takes, 29 nummers opgenomen in 1936 en '37. Een dertigste opname zou dus een sensatie zijn! Deze plot past precies in de hype rond Johnson en trekt die tot het uiterste door.

---

De drop-out komt in een gevangenis annex verzorgingstehuis een oude bluesknakker tegen, een meesterlijke rol van Joe Seneca, die beweert de Willie Brown te zijn die Little Robert noemt in Crossroads Blues. Hier is sprake van enige epische verdichting: in de film blaast Willie Brown op de mondharmonica, terwijl de echte alleen gitaar speelde, maar dat is in een roadmovie met een 80-jarige bejaarde natuurlijk niet handig, vandaar deze kleine ingreep in de geschiedenis. Brown beweert het mysterieuze nummer te kennen, maar dan moet de jonge bluesfanaat hem wel uit de gesloten inrichting bevrijden en met hem naar de Delta reizen: daar zal hij het ontbrekende nummer vinden. Zo gezegd, zo gedaan. Samen trekken ze naar de Mississippi Delta, waar de jongen het nummer niet, maar The Blues wel vindt. Dankzij een meisje. En zo hoort het, zegt de oude bluespik, die handig had ingespeeld op de Mythe Van Het Dertigste Nummer om zo uit de gevangenis te komen. Een conman met de allure van Roscoe Lee Browne, maar later blijkt Willie gelukkig toch integer te zijn: net als Tommy en Robert Johnson sloot hij op de Crossroads een verbond met De Duivel, waar hij alleen af kan komen als de jonge Graalridder de super heavymetalgitarist Steve Vai in een gitaarduel verslaat, wat uiteraard lukt. Zo'n muzikaal duel is een bekend gegeven in de historie van The Blues: in de Chicagofifties vonden dit soort duels regelmatig plaats als moderne varianten van de wildwest-shootouts. Een beetje lullig einde, maar vooruit, een leuke film, zeker voor fanaten.



*(Standing at the) Crossroads*

Het mooiste van de film zit in de openingsscène: in zwart-wit zie je een jonge neger, keurig in kostuum, gitaar onder de arm, een van god en alleman verlaten kruispunt naderen: een kale boom is het enige wat je ziet, verder is alles verlaten.

De volgende scènes, in kleur, zijn een natuurgetrouwe weergave van de fameuze en gedetailleerd gedocumenteerde opnamesessies van 26 en 27 november 1936 in een hotelkamer op de eerste verdieping van het Gunter Hotel in San Antonio, Texas. De jonge neger loopt door een hotelgang en klopt op een hotelkamerdeur. Een witman doet open: "Mister Johnson? Come on in." Zonder verdere poespas wordt alles klaargemaakt voor de opname: Johnson pakt zijn gitaar, plaatst in super-close-up een stukje koperen buis om zijn vinger en gaat op een stoel zitten in een hoek van de hotelkamer, met zijn rug naar Don Law en de andere opnametechnici toe. De knoppen gaan aan, de lichtjes gaan branden, de enorme zwarte wasplaat begint te draaien. Na een superscherpe slide-intro begint Robert Johnson te zingen: "I went to the crossroads, fell down on my knee." Fade out Johnson, fade in Robert Macchio, die 50 jaar later dezelfde opname via een cassettebandje op zijn kamertje in New York beluistert.

De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat hier sprake is van enige geschiedvervalsing: Johnson begon de sessie niet met Crossroad(s) Blues, maar met twee takes van Kindhearted Woman Blues, maar alla, het moet natuurlijk ook in de film passen, en het blijven prachtige verbeeldingen van De Legende: de jonge Robert die op de Crossroads op de duivel wacht en de sessie in de hotelkamer. Dat Johnson in een hoek gaat zitten met zijn gezicht naar de muur is door exegeten verschillend geïnterpreteerd:

1. Don Law, die bij de sessie aanwezig was, verklaart Johnsons houding als volgt: "Hij stond stijf van de zenuwen en van de plankenkoorts. Hij was zo nerveus dat hij eerst helemaal niet kon spelen. Toen hij eindelijk gekalmeerd was, ging het spelen wel, maar hij durfde de anderen niet aan te kijken. Daarom zat hij met zijn gezicht naar de muur!"
  2. "Onzin!" zegt Ry Cooder, "Luister nou eens naar zijn muziek. Is dat de muziek van iemand die bang zijn is voor zijn toehoorders? Kom nou, dit is een zelfverzekerd iemand die de kop d'r'veur en de beuk erin gooit! Nee, hij zocht een bepaalde sound: ga maar eens in een hoek van een kale kamer zitten en speel dan op je gitaar. Je krijgt dan de zogenaamde "corner loading", waarbij de middentonen naar voren komen, net zoals bij een elektrische gitaar. Dat zocht Robert, en daarom zat hij daar, met zijn rug naar het publiek."
  3. Keith Richards is het met Cooder eens: "Robert zocht een geluid. We spelen allemaal met ruimtes en hij had drommels goed door dat zijn gitaargeluid zou terugkaatsen vanuit die hoek."
  4. Steve Lavere, blueshistoricus en Johnson-schriftgeleerde accepteert de "corner sound"-hypothese, maar voegt eraan toe: "Hij deed dingen op de gitaar die niemand anders deed, en omdat er een paar Mexicaanse muzikanten in de hotelkamer zaten, die op hun beurt wachtten, wilde hij niet dat zij zouden zien wat hij allemaal op de gitaar deed."
-

Tot zover de diverse theorieën. Beter bewijs voor de ontzaglijke impact die Johnson had, of kreeg, is er niet. Het blijft een mooie scène, deze opname van Crossroad(s) Blues. De (s) staat er omdat de titel in de verschillende bronnen soms met, en soms zonder s wordt geschreven: Crossroads Blues, of Crossroad Blues, of Cross Road Blues, of Crossroads, of Standing at the Crossroads, en niet speciaal in deze volgorde. De geschiedenis is minder uitgebreid dan die van Dust My Broom, maar wel mysterieuzer. En weer begint de geschiedenis bij Robert Johnson, die het nummer in 1936 twee keer opnam. En weer is het Elmore James die het nummer als "Standing at the Crossroads" voorzag van elektrische stroom, van zijn Intro, maar dit keer ook van een geheel andere tekst.

Homesick James en Johnny Shines namen Johnsons versie op als respectievelijk "Crossroads" en "Standing at the Crossroads", Hound Dog Taylor noemde het ook "Crossroads", maar volgt James, evenals Evelyn Thomas, die het weer "Standing at the Crossroads" noemde, evenals Whiteboy Blues, terwijl de Cream in hun beroemde versie en Johnson volgen en het Crossroads noemen en het muzikaal geheel omgooien, waarna Ten Years After Creams versie imiteert, die ze dan wel weer "Standing at the Crossroads" noemen, terwijl Clapton de puinhoop nog groter maakt door het later met de Dave Kelly Band over te doen, met als titel "Crossroads", met de tekst naar Johnson, maar nu muzikaal opeens à la James inclusief Dust My Broom-Riff, waarna, ere wie ere toekomt, Ry Cooder het geheel in "Crossroads" afrondt met een filmmuziekversie met tekst van Robert Johnson, die start met redelijk rauw slidewerk, maar daarna evolueert in een compleet belachelijke gospelhutspot, terwijl the blues nu juist niet de muziek van de kerk was, maar die van the devil! Kunt u het nog volgen? En dan heb ik het nog niet eens over de op de labels genoemde componisten: Johnson, James/Josea, Dixon/James, het wordt een gekkenhuis! Hier is de duivel aan het werk!

#### *Nummer 10. Elmore James*

##### *Standing at the Crossroads*

Raadsels: wie is die Joe Josea, met wie Elmore James het nummer zou hebben geschreven? Simpel: dat moet Joe Bihari zijn, een van de twee Bihari Brothers, waarvoor Elmo zoveel opnamen heeft gemaakt. Josea is vast zijn tweede voornaam. De naam Josea komt ook alleen in de credits voor op Biharisessies. Handige truc om wat uit de ruif mee te pikken, en Elmootje begreep er toch niets van. Elmore James had het oorspronkelijk nummer I'll Believe I'll Dust My Broom van Robert Johnson geëlectrocuteerd door zijn slidegitaar op een versterker aan te sluiten, en hij deed hetzelfde met de Crossroads Blues. Twee keer, eerst in 1954, nota bene in Culver City in California. Hij werd begeleid door een aantal gerenommeerde studiomuzikanten, waarvan hij waarschijnlijk zo onder de indruk was dat zijn gewoonlijk scheermesscherpe slidewerk wat verzandde in de rest van de muziek. In 1961 deed hij het over, nu aan de andere kust, in New York. Wel weer met studiomusici, maar hier spat de elektrische slidegitaar er weer als een scheermes uit. Die laatste versie staat hier op de band.

---

*People, I was standin' at the crossroads, with my head hung down and cryin'*

*Yes, standin' at the crossroads, with my head hung down and cryin'*

*Well, I was lookin' for my baby, and I know she is not around*

*I work hard for my baby and she treats me like a slave*

*I work hard for my baby and she treats me like a slave*

*Yes she must be tired of livin', I'll put her six feet in the grave*

*Well I'm standin' at the crossroads, and my baby's not around*

*Standin' at the crossroads, and my baby's not around*

*Well, I began to wonder if poor Elmo's sinkin' down*

*Well I was standin' here waitin' baby with my heart right in my hand*

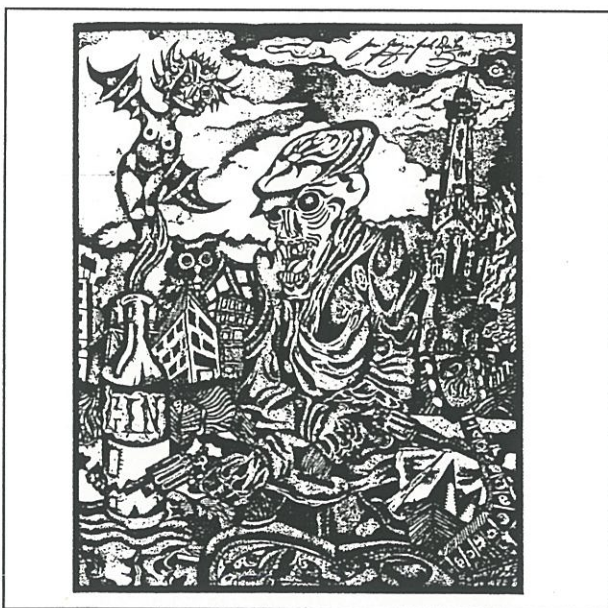
*Yes, standin' here waitin' baby with my heart right in my hand*

*Well, I was looking for my baby, she was out with another man.*

---

Veranderde James in de tekst van Dust My Broom eigenlijk alleen wat plaatsnamen, de Crossroads Blues van Robert Johnson gaat muzikaal en tekstueel geheel door de gehaktmolen. De intro is dit keer de elektrische variant van die van Johnsons Crossroad Blues, maar al na de eerste regel keert Elmo gauw weer terug naar de basis: De Gouden Riff wordt weer aan alle kanten in het nummer gestopt en het wordt een Variatie, je kunt er zo de woorden van Dust My Broom in mixen. Maar The Nerd gaat vooral met de tekst aan de gang: bij Johnson gaat het om de duivel en schreeuwt Robert om genade, bij James gaat het gewoon om een vrouw, die er met een ander vandoor is. Ook is er geen sprake van Willie Brown, liften, de ondergaande zon en de onheilspellende duisternis. Bij Elmore James wordt de dame in kwestie nog wel zes voet het graf in gewenst, maar dat is dan ook de enige zwarte overeenkomst met de angstaanjagende tekst van Robert Johnson. Het mystieke van Roberts versie maakt plaats voor de down-to-earth-sores van Elmo.

Het beste bewijs voor de aardsheid van Elmo's versie is de start: de luisteraar wordt meteen bij het nummer betrokken: "People, I was standin' at the crossroads, with my head hung down and cryin'", terwijl Robert Johnson meteen al op zijn knieën ligt en niet de luisteraar, maar The Lord aanroept: "I asked the Lord to have mercy, Save poor Bob, if you please". Met dat "People" daalt de Crossroads Blues terug op aarde.



*The Second Chicago Fire Under the Direction of Elmore James van J.J.J. Dauben*

Of, zoals Martin Schouten het verschil tussen de versies van Johnson en James mooi uittekent: "Het Faust-motief is vervangen door een conventioneel geval van girl-trouble. Zo wordt het kruispunt van Johnson, in de verlaten vlakte van de Delta, bij James een kruispunt in de grote stad tijdens het spitsuur." Schouten dateert de eerste opname van Elmore James overigens twee jaar te vroeg, maar alleen om dit fragment al vergeven we hem dat van harte. Het beschrijft prachtig de overgang van de country naar de urban blues. Muddy Waters zei het zo: "Jongen, je had me moeten zien. Ik kwam uit die trein en het leek wel of ik op de snelste plek van de wereld beland was - taxi's die hun vrachtes afzetten, al dat getoeter, al die mensen die zo'n ontzettende haast hadden."

Goed, Elmo ontdoet de Crossroads Blues van zijn metafysische gedaante en maakt er een straighte blues van, geheel in stijl: de geheimzinnige, duivelse Robert tegenover de nuchtere, verlegen Elmore. Kan.

*Nummer 11. Hound Dog Taylor*  
*Crossroads*

Nogmaals Kwak. Als echt neefje houdt hij zich redelijk strak aan de versie van James, en De Dust My Broom Riff verschijnt hier zelfs voor het eerst aan het begin van de uitvoering, waardoor Hound Dog het nummer geheel tot een echte Variatie maakt. Waar zijn neefjes anders voor? Dit is uit 1971 en na al die tijd bewijst Taylor nog steeds eer aan zijn grote voorbeeld Elmore James. OK Hound Dog!

Hij houdt zich ook aardig aan Elmo's aardse tekst. Nou zou het ook geheel niet bij Hound Dog passen om The Lord aan te roepen en in wanhoop op zijn knieën te vallen! Het is dus Elmo's tekst, voorzover je het kunt horen, want elke zin eindigt in een onverstaanbaar gebrabbel, als hij de zin al geheel uitzingt, want vaak laat hij de laatste woorden geheel weg. Maar het is wel duidelijk "Standing at the Crossroads", alhoewel de liner notes vermelden "Crossroads", en wel weer toegeschreven aan James en Josea. Tot nu toe allemaal nog mogelijk.

*Nummer 12. Homesick James*  
*Crossroads*

Maar wat krijgen we nu? Muzikaal een kopie van Elmore James, de Riedel wordt intensief gebruikt, ook als Intro, maar tekstueel is het Robert Johnson avant la lettre en valt Homesick op zijn knieën, probeert een liftje te krijgen, het donker overvalt hem, voor hem geen sweet lovin' woman, maar Willie Brown wordt ook niet aangeroepen, het stopt zomaar. Deze versie wordt toegeschreven aan Dixon/James.

Die Dixon is Willie Dixon, het immer lachende factotum van de Chess-studio's, de gentleman van de Blues, bassist, producer, coach, maar vooral componist van I'm Your Hoochie Coochie Man, Little Red Rooster, I Just Want To Make Love To You, Spoonful, om maar een paar wereldnummers te noemen. Hij bast op alle belangrijke opnames van de Chess-studio's en omdat hij daar zo'n beetje woonde, speelde hij ook mee op de Blues Jam At Chess dubbelelpee van Fleetwood Mac. Hij had Homesick natuurlijk geholpen met deze opname van Crossroads, maar wie nu de James is van de credits? Elmore, omdat dit muzikaal zijn versie was? Homesick, omdat die ook wel eens een beetje eer en geld wilde verdienen, en Elmore toch al dood was? Raadsels, raadsels, het werk van de duivel? Een lekkere vette variatie op de variatie op de variatie.

---

*Nummer 13. Eric Clapton*  
*Crossroads*

In dit nummer komen alle raadsels van Crossroads tezamen. En eindelijk, eindelijk, dé verpersoonlijking van de Witte Blues, God himself! Maar wat is dit dan in Zijn naam voor uitvoering? Clapton had het nummer Crossroads, toegeschreven aan Johnson, al eerder met zijn supergroep de Cream opgenomen, in de studio in '68 op Wheels of Fire. En in 1982 nog een keer op de elpee The Secret Policeman's Other Ball - The Music, een liveregistratie van een liefdadigheidsconcert. Die uitvoeringen waren muzikaal vrije vertalingen van Johnsons versie. In Claptons eigen woorden zocht hij een nummer van Robert Johnson dat hij kon gebruiken voor een rock 'n rollband, in dit geval Cream. Crossroads bleek het eenvoudigst te transformeren en uit te werken. Dat gebeurt dan ook rigoureus, want muzikaal heeft het weinig met Johnson te maken, uitgezonderd de opgeblazen riff, die van een behoorlijk mindere allure is dan die van Dust My Broom. De tekst volgt Robert Johnson wel, maar plotsklaps verschijnen er tekstregels uit een heel ander nummer van Little Bob, de Traveling Riverside Blues, waarvan de woorden een beetje variëren, maar waarvan de melodielijns geheel is vervangen door Claptons eigen uitvinding:

*I'm goin' down to Rosedale, take my rider by my side*  
*I'm goin' down to Rosedale, take my rider by my side*  
*We can still barrelhouse baby, on the river side*

*I'm goin' down to Rosedale, take my rider by my side*  
*I'm goin' down to Rosedale, take my rider by my side*  
*We can still barrelhouse baby, on the river side*

Net als Arthur Crudup leent Clapton hier dus tekst van een ander nummer van Johnson om in dit nummer te voegen. Maar Traveling Riverside Blues is een sexueel getint nummer, gecombineerd met enige topografie: Rosedale ligt in de Mississippi Delta, aan de rivier met dezelfde naam. Uit dat nummer komen ook de beroemde regels: "You can squeeze my lemon, till the juice run down my leg", en Robert zegt er achteraan "If you know what I mean". Nou, dat hebben we samen met Led Zeppelin heel goed door hoor, maar het past absoluut niet in Crossroads: er gaat een geruststellende gedachte vanuit, wat conflicteert met het onheilspellende van Johnsons oorspronkelijke tekst.

---

Creams interpretatie werd het 'token'-nummer van de vroege Clapton, en het gaf, samen met de interviews die Eric toen gaf en waarin hij altijd maar weer Robert Johnson als zijn grote voorbeeld noemde, de stoot tot de herontdekking van Little Bob en tot het ontstaan van De Mythe Van De Duivel En Zijn Muziek. Een cruciaal nummer dus. Het was zó invloedrijk dat Ten Years After het nummer van Cream in 1972 kopieerde, zonder enige noemenswaardige voorkennis van de oorspronkelijke Crossroad Blues. Ze voegden weer een stukje tekst in, waarin het opeens over een "baby" ging en over "You can run till the sun' goin' down". Dat er gerund moet worden om Willie Brown te waarschuwen ontging ze geheel, want ze wisten natuurlijk helemaal niet wie dat was. Ze nemen ook de ingevoegde coupletten over Rosedale en het huisje aan de riverside over. Verder haspelen deze nitwits de hele oorspronkelijk tekst geheel door elkaar. Waar een veel te lang uitgesponnen gitaarsolo op Woodstock niet toe kan leiden! Kunnen we dus niet serieus nemen.

Maar dit is niet Cream, of de live-uitvoering, nee, dit is uit de seventies, tussen de eerste en tweede in. Een zeer obscure opname, zelfs niet genoemd in de biografie "Survivor" door Ray Coleman, die in de Discografie toch elke scheet die Clapton in de studio of op het podium liet, registreerde. Dit is dus Eric solo, begeleid door de Dave Kelly Band, een van die puristische Britse bluesbandjes, die lang nadat de Blues Boom voorbij was, nog steeds als zendelingen probeerde Ze Bluez onder de aandacht van het publiek te brengen. Hier worden ze door Eric Clapton gebruikt.

Had Clapton in '68 muzikaal zijn eigen pad getrokken, nu begint God zomaar opeens met De Intro van Dust My Broom! En ook verder is het vrijwel geheel een variatie op Standing at the Crossroads van Elmore James en dus een echo van Dust My Broom! Dat is dus al uiterst vreemd, maar middenin het nummer vindt er dan opeens een gigantische stijlbreuk plaats, muzikaal én tekstueel. Net als in de versie van Cream duikt hier opeens een couplet op uit een ander nummer van Johnson. Dit keer gaat het om een variatie op een couplet van Kindhearted Woman Blues. Muzikaal is het een erg vrije versie: het start net als in Kindhearted Woman Blues met een break, maar waar Robert zeer laag begint te zingen om daarna over te gaan tot de kopstem, zingt Clapton hier op één toon, met een hele andere melodie. Qua tekst volgt het nummer, net zoals bij Homesick James, weer vrijwel geheel Johnson! Clapton volgt Roberts tekst in het begin trouw: op de knieën, liftje vragen, zon onder, maar het intermezzo is tekstueel 95 % Kindhearted Woman Blues:

*Ain't but the one thing makes me drink  
I said The way you treat me, I begin to think  
And I feel low, well my life don't feel the same  
You're breakin' my heart, when you call me So-and-So's name*

---

Net als bij Creams Crossroads valt de eigen inbreng van Clapton weer geheel buiten de zwarte beklemming van de rest van het nummer. Kindhearted Woman Blues is een man-woman blues, waarin de woman natuurlijk weer wicked is en er zelfs over denkt de zanger te vermoorden. Johnson had een aparte relatie met vrouwen: hij hing vreselijk de beest uit op zijn trips door de Delta, maar hij was niet gek: op de eerste dag van zijn verblijf ging hij op zoek naar de lelijkste vrouw van de omgeving en bij haar had hij dus altijd zijn natje en droogje en een plek om te pitten. Dat andere deed hij dan buiten de deur. Uit zijn teksten blijkt een diep ingekankerd wantrouwen tegen alles wat een rok aan heeft. Het lijkt Groucho wel! Maar dat staat volledig buiten de onheilszwangere tekst van Crossroads Blues, waar de wanhoop vanaf druipt. Waarom kiest Clapton nou voor zo'n conventionele tekst? Na dit rare stukje pakt hij doodleuk weer de draad van Johnson versie op, inclusief Willie Brown, maar nog steeds muzikaal à la Elmore James en met De Riff overal. Wat moet je hier nou mee? We zijn nu helemaal van God los! Maar er zijn toch een paar conclusies te trekken uit al dit vreemde gedoe van Eric Clapton.

#### *Conclusie 1.*

Het nummer Crossroads Blues, of Crossroad Blues, of Cross Road Blues, of Standing at the Crossroads, of Crossroads, is omgeven door mysterieuze raadsels, waarvan de oorzaken in de schoot der duivelen blijven verborgen. En zo moet het ook maar blijven.

#### *Conclusie 2.*

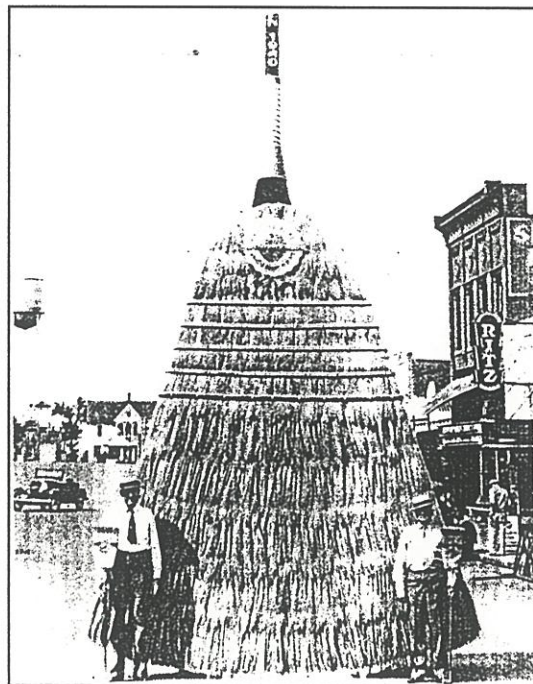
Eric Clapton moet nu maar met zijn gouden vingertjes van Ze Bluez afblijven. In de genoemde biografie beweert zijn eega annex zweefteef Patti Boyd dat Ericje zo moeilijk zijn emoties kon uiten, maar dattie zijn gitaar daarvoor gebruikte, dat was zijn uitlaatklep voor alle ellende, die Ericje klaarblijkelijk overkwam. Oftewel, Eric had The Blues! O Gottegot, de schat! Nou, vergeet het maar, mevrouw Clapton-Boyd, uw man is maar gewoon een popartiest, die net als al die Blanke Bluesboys Ze Bluez heeft gebruikt om, ere wie ere toekomt, prachtige muziek te maken.

Het is waar, uw man was volledig te goeder trouw toen hij The Yardbirds verliet, die hem te commercieel werden, om bij John Mayalls Bluesbrakers The Blues te spelen. En, okee, uw man heeft heel veel gedaan om Ze Bluez en de oude bluesknakkers voor het voetlicht te halen. Maar om als middleclassburgermannetje uit de verwende babyboomgeneratie in interviews te zijken over "It was as if I had been prepared to receive Robert Johnson, almost like a religious experience", dat gaat toch even te ver. En als u dan de grootste ramp overkomt die een mens in zijn leven kan meemaken, als uw vijfjarig zoontje uit de 54e verdieping van een New Yorkse flat naar beneden valt en het enige wat u dan uit uw bek kan krijgen een lullig, supersentimenteel smartlapje is als Tears in Heaven, dat toeval!, toeval!, ook nog zo perfect past in het Unpluggedconcert, waarvan de cd miljoenen malen over de toonbank gaat, maar die zó vervelend is, dat je er na drie nummers bij in slaap valt, dan zijn we op de verkeerde weg, meneer Clapton!

---

En als u dan ook nog probeert op de Bluesrevival in te haken met een "echte" "back to the roots"-cd From the Cradle, waarop u in het Elmore Jamesnummer "Blues Before Sunrise" volledig door de mand valt in een tenenkromtrekkende ridicule poging Elmore's getormenteerde vocalen te imiteren en u niet verder komt dan wat geforceerd keelgeschraap, en u hebt dan ook nog het lef om daarmee op toernee te gaan, dan heeft u geen recht van spreken. De Volkskrant vonnist u dan ook terecht in een recensie met de titel "Eric Clapton speelt blues zonder vuur", waarin het kampvuurgehalte van het optreden duidelijk naar voren komt.

Het is weer het oude liedje: knap gespeeld, leuke interpretatie, maar geen greintje gevoel, en dat, meneer Clapton, is voor de Blues nu net wel even nodig. Dus, meneer Clapton, we spreken af dat u zich vanaf nu nooit en te nimmer meer vergrijpt aan Ze Blues. OK? En nou we toch bezig zijn: buiten de indrukwekkende instrumentale wereldoorlogen die U met Jack Bruce en Ginger Baker uitvocht op het podium, overleeft Cream toch vooral de tand des tijds door de prachtige composities van Jack Bruce en Felix Pappalardi, waarbij u als begeleider fantastische gitaarlijnen weeft rond de bruine stem van Bruce. Die rol, als begeleider op de achtergrond, als een soort Homesick James dus in de Broomdusters als rugdekking voor Elmore James, die rol past u het best. Kijkt u nog maar eens naar het Concert for Bangla Desh en naar The Last Waltz en luistert u nog maar eens naar While My Guitar Gently Weeps van de Witte Elpee van The B., waarop u uw maatje George H. zo mooi assisteert. Maar Ze Bluez? Laat me niet lachen!



*Broom met witte bluesboys*

### *Dust My Broom Bonustracks # 1 : Het Bandje*

#### *Kant A: Dust My Broom*

1. Arthur Crudup  
Dust My Broom
2. Elmore James  
Dust My Broom
3. Homesick James  
Dust My Broom
4. Johnny Shines  
Dust My Broom
5. Hound Dog Taylor  
Dust My Broom
6. Earl Hooker  
Dust My Broom
7. Eddie Boyd and his Blues Band  
Dust My Broom
8. Freddie King  
Dust My Broom
9. The Aces  
Dust My Broom
10. Otis Spann  
Dust My Broom
11. Luther Allison  
Dust My Broom
12. Etta James  
Dust Your Broom
13. Walter Trout  
Dust My Broom

#### *Kant B: De Variaties*

1. Hound Dog Taylor  
Ain't got nobody
  2. J.B. Hutto  
Leave your love in greater hands
  3. Howlin' Wolf  
Highway 49
  4. Chuck Berry  
"Cosmopolitain Blues"
  5. John Hammond  
Coming Home
  6. Fleetwood Mac  
My heart beat like a hammer
  7. Peter Green  
Dust My Blues
  8. André Hazes  
Volgens mij ben ik getrouwd
  9. Robert Johnson  
Crossroad(s) Blues
  10. Elmore James  
Standing at the Crossroads
  11. Hound Dog Taylor  
Crossroads
  12. Homesick James  
Crossroads
  13. Eric Clapton  
Crossroads
-

## ADDENDUM

*bij hoofdstuk 2. Brian Elmo Lewis Jones*

Tweede boekje klaar, Elmo-Flippo klaar, tijd om weer eens een tapeje te maken, dit keer van het eeuwige wonderkind Stevie Winwood: Spencer Davis Group, Traffic, Blind Faith. Even de literatuur doorgebladerd om wat achtergronden te vinden van Winwood. En wat kom ik tegen in de lustrumuitgave van Rolling Stone van 27 augustus 1987 met de 100 beste platen van de laatste 20 jaar? Op nummer 15 staat Beggars Banquet en in de toelichting staat letterlijk, woord voor woord, dat het Brian Jones was die op die plaat de slidegitaar bedient! Mijn bewijs uit het ongerijmde leidde dus tot een achteraf juiste conclusie! Leve Rolling Stone en leve Brian Elmo Lewis Jones! Overigens staat op nummer 18 van de top-100 de elpee Let It Bleed, waarvan Rolling Stone zegt dat "Brian appears on only two tracks", daar zal het nummer Let It Bleed dus wel bij geweest zijn.....

15

*Rolling Stones*  
*Beggars Banquet*

R.S.V.P.

**BEGGARS BANQUET***The Rolling Stones**London**Released November 1968*

'BEGGARS BANQUET' MARKED THE RETURN OF THE Rolling Stones to basic, hard-edged rock & roll. Their previous LP, *Their Satanic Majesties Request*, had been mired in psychedelic experimentation of a sort for which the band had little genuine feeling – despite the series of drug-related arrests that had plagued the group. *Beggars Banquet* was rooted in rhythm & blues and powered by propulsive tracks like "Street Fighting Man," "Sympathy for the Devil," "Stray Cat Blues" and "Parachute Woman." The Stones had stopped following trends and were back at full force.

Producer Jimmy Miller describes Keith Richards as having been "a real workhorse" on the album, largely because Brian Jones rarely made it to the studio, and when he did, he behaved erratically, due to his drug use and emotional problems. "Brian was sort of in and out," Miller says. "He'd show up occasionally when he was in the mood to play, and he could never really be relied on. . . . When he would show up at a session – let's say he had just bought a sitar that day, he'd feel like playing it, so he'd look in his calendar to see if the Stones were in. Now he may have missed the previous four sessions. We'd be doing, let's say, a blues thing. He'd walk in with a sitar, which was totally irrelevant to what we were doing, and want to play it. I used to try to accommodate him. I would isolate him, put him in a booth and not record him onto any track that we really needed. And the others, particularly Mick and Keith, would often say to me, 'Just tell him to piss off and get the hell out of here.'"

Despite his problems, Jones contributed extraordinary slide guitar playing to "No Expectations," "Parachute Woman" and "Jig-Saw Puzzle." His sitar – and tamboura, as well – can be heard on "Street Fighting Man."

Despite his problems, Jones contributed extraordinary slide guitar playing to "No Expectations," "Parachute Woman" and "Jig-Saw Puzzle."

Despite his problems, Jones contributed extraordinary slide guitar playing to "No Expectations," "Parachute Woman" and "Jig-Saw Puzzle."